

"I am going to argue that moral right and wrong are always relative to a choice of moral framework" (3).

I)

Noen filosofer antar at moralsk relativisme er en rimelig hypotese ved en form for *utvidelse* fra en diskurs til en annen

fra smaksdommer til moralske dommer

Denne utvidelsen kan synes lite plausibel om vi tolker smaksdommer som beskrivelser av subjektive opplevelser: "Jeg synes filmen er morsom". Mer plausibel om vi tolker smaksdommer som vurderinger av et objekt eller en hendelse i lys av en målestokk: "Filmen har alle kjennetegn på en morsom film".

Eller fra

etikette (sed og skikk) til moral

Hva består den antatt avgjørende forskjellen i?

II)

Harman gjør bruk av *analogier*

bevegelse er et relativt fenomen

A og B befinner seg i et tog som beveger seg med 100 km i timen. C befinner seg på en høyde hvor toget passerer forbi. A spør B hvor appelsinen ligger. Anta at appelsinen ligger på bordet. Taler B sant om B svarer: "Appelsinen ligger der hvor den har ligget hele tiden, i ro på bordet"?

Den andre analogien er juridisk. Det er åpenbart at dommer om hva som er tillatt eller forbudt i et land bare er sanne eller usanne sett i forhold til et lovverk.

III)

Om disse analogiene holder vann, bør vi antagelig se på moralske dommer på følgende måte:

det var moralsk galt av A å utføre handlingen H

er elliptisk for

i forhold til moralkodeks M var det moralsk galt av A å utføre handlingen H

Hva menes med "elliptisk for"?

Ideen kan være *semantisk*. Setninger av typen T "Det var moralsk galt av A å utføre H" er påstandslige med setninger av typen U "I forhold til moralkodeks M var det var moralsk galt av A å utføre H". Denne tolkningen gir oss en form for moralsk relativisme som ofte kalles "kontekstualisme" og ikke ekte relativisme

om forskjellen mellom *kontekstualisme* og *ekte relativisme*

har forskjellen stor betydning?

IV)

Hva er det relevante moralske rammeverket M? Harman er ikke særlig eksplisitt. Vi har selvsagt de to mulighetene: "speaker relativism" og "common ground relativism" (som jeg forrige uke definerte som en form for konvensjonalisme).

Det moralske rammeverket M har en del kjennetegn

det oppdages og ikke identisk med det vi til enhver tid tror

moralske dommer er sanne eller usanne i forhold til M

moral er et sosialt fenomen

om to personer har radikalt forskjellige rammeverk, har deres moralske dommer ikke sannhetsverdi

Kjennetegnene ovenfor peker i retning av "common ground relativism", men ikke uten problemer

V)

Hva er alternativet til moralsk relativisme? To måter å være moralsk absolutist på

det finnes ett og kun ett gyldig moralsk rammeverk

det finnes absolutte moralske fakta

VI)

Hvorfor moralsk relativisme?

Skal forklare visse trekk ved moral bedre enn moralsk absolutisme

en rekke eksempler på varig uenighet blir nevnt (8ff)
mellom samfunn og i et samfunn

Men hvorfor skulle moralsk uenighet stå i en særstilling? Det finnes jo en rekke kontroversielle saker i vitenskap også

en interpretasjon av moralsk uenighet basert på en distinksjon mellom uenighet om fakta og uenighet om verdier

ultimat uenighet, finnes det?